SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH PAPER IN CANADA.

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ÅRG. (Year) 25. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 9 MAJ, 1917. No. 19

Prov. Librarian dec.17 Winnipeg

Central-komiteen.

En hälsning och vädjan till skandinaverna i Canada.

Det är vår innerliga önskan, att skandinaverna öfver allt i vårt land måtte bättre lära känna det välgörenhetsarbete, som utföres af Skandinaviska Central-komitén, synnerligast som detta är till deras egen förmån. I detta syfte få vi därför med denna hälsning lämna en kort redogörelse öfver de initiativ, som hittills tagits af denna komité för främjandet af landsmännens väl.

Skandinaviska Central-komitén började sin verksamhet i Winnipeg den 12 jan. 1915, då valda ombud från stadens skandinaviska församlingar och föreningar samlades i Svenska Canada-Tidningens lokal för att rådgöra om bästa sättet att genom ordnad verksamhet bistå landsmännen i allmänhet men isynnerhet vid förekommande fall af fattigdom, nöd och orättvis behandling. Resultatet blef stiftandet af denna komité. Till ordförande valdes pastor V. J. Tengwald, till sekreterare (sedermera korresponderande sekr.) redaktör Ingvar Olsen, och till kassör mr P. B. Anderson. Denna styrelse har blifvit omvald, och för närvarande är mr O. Nilson sekr. Vid nämnda organisationsmöte antogos följande stadgar:

1) Till behandling af frågor, som stå i förbindelse med hjälpbehöfvande landsmäns understöd i staden utses en komité, bestående af en representant från hvar och en af de skandinaviska församlingarna och föreningarna i Winnipeg.

2) Medlemmarne i denna komité väljas för ett år och sammanträda till ordinarie möte 2:a fredagen i hvarje kvartal.

3) Denna komité skall bland sina medlemmar välja en verkställande komité på tre medlemmar, hvilka också skola utgöra central-komiténs styrelse. Verkställande komitén bestämdes senare till fyra med äfven korresponderande sekreteraren såsom medlem.

4) Den i paragraf tre omnämnda verkställande komitén skall bestå af ordförande, sekreterare, korresponderande sekr. och kassör.

5) Centralkomiténs medlemmar skola, hvar och en i sin organisation, verka för att de medel, som behöfvas för utförandet af komiténs göromål till landsmännens fromma, inkomma.

6) Verkställande komiténs göromål skola vara: (a) Att ombesörja utdelningen af de genom Centralkomiténs medlemmar eller på annat sätt inkomna medlen; (b) att sätta sig i förbindelse med stadens myndigheter och alla sådana organisationer, hvilkas mål är att understödja de hjälpbehöfvande; (c) att draga försorg om att nödvändiga medel, penningar eller andra nödiga ting, genom fäster eller på annat sätt inkomma. — Den verkställande komitén skall härvid alltid hafva rättighet att häpvända sig till Centralkomiténs medlemmar.

7) Den verkställande komitén skall vid hvarje kvartalsmöte afgifva rapport öfver sina åtgöranden.

Centralkomitén, hvilken sålunda består af valda ombud från de olika skandinaviska församlingarna och föreningarna, har sedan dess varit till erkändt gagn bland vårt skandinaviska folk icke blott i Winnipeg utan äfven i landsorten. Under vintern 1915, då arbetslösheten och de tryckta konjunkturerna i allmänhet gjorde, att många af landsmännen råkade i nödställd belägenhet, erhöll ett stort antal familjer understöd i form af mat och kläder, och ett betydande antal arbetslösa och utfattiga män försågos oupphörligen med tillfälliga måltider, logis och stundom äfven kläder. Tiderna hafva sedan dess något förbättrats, men nöd och behof af hjälp, särskildt hos familjer än inom, än utom staden Winnipeg, hafva hållit Centralkomiténs verkställande komité i liflig verksamhet. Så har vid olika tillfällen komitén blifvit påkallad att gripa in och hjälpa icke blott vid fall af sjukdom och fattigdom, utan äfven vid olika institutioner samt i rättsärenden för att skydda och bistå vårt folk gent emot orätträdig behandling.

För att möta krafven i denna verksamhet hafva populära folkfäster hållits, hvilka varit talrikt besökta och vid hvilka fria kollekter uppburits för Centralkomiténs kassa. Smärre bidrag hafva jämväl inkommit från de olika skandinaviska organisationerna i Winnipeg och från enskilda personer samt genom tillfälliga upprop i särskilda fall. Verkställande komitén har också satt sig i förbindelse med stadens och provinsens myndigheter samt municipala och sociala organisationer.

Sålunda har Centralkomiténs verksamhet utvecklats, och vid senast hållna årsmöte, beslöts att utsträcka densamma äfven till utom Winnipegs område boende skandinaver både med afseende på bibringandet af hjälp till de nödställda och anhållan om bidrag härför. Följande resolutioner antogos:

1) Centralkomitén bemyndigar sin styrelse att hemställa till skandinaverna i Cañada begäran om bidrag till nödens lindrande.

2) För verksamhetens utvidgande bemyndigas styrelsen att utse lämpliga representanter utanför Winnipeg

(Forts. å sid. 4.)

En verklig likätarehistoria.

Tyskarna sägas utvinna nitroglycerin ur dödade soldaters kroppar.

LÄTER OTROLIGT.

I uppgifter, som tillskrifvits amerikanska konsuler i Tyskland, efter deras ankomst till Schweiz, har underrättelse nått yttervärlden, att tyskarne utvinna nitroglycerin ur sina dödade soldaters kroppar och därigenom skaffa sig en del explosiver till ammunition, skrifver Floyd Gibbons. Nu har en half-officiell antydan om huru döda människokroppar behandlas, tillåtits att nå London uti en beskrifning i Berlinertidningen "Lokal Anzeiger", där en korrespondent Karl Rosner skrifver:

"Vi passera genom Evergnicourt. En lukt som af brinnande kalk fyller luften. Vår väg går genom en storartad likexploateringsanstalt (Kadverwertungsanstalten) tillhörande denna del af armén. Visar sig resultatet vara lönande, såsom bolaget hoppas, skall en liknande anstalt uppföras för att taga vara på liken från den östra fronten. Faktoriet är icke synligt från järnvägen, placeradt som det är i en skogsdunge med synnerligt tätvuxen skog omkring sig. Det är omgifvet af ett elektricitetsmättadt ståltrådsstaket. Ett dubbelspår leder in till faktoriet och rundt omkring en 700 fot lång byggnad, i hvars nordvästra hörn aflastning försiggår.

Tågen som anlända hit äro fyllda med nakna kroppar, som aflastas af arbetare, hvilka bo på platsen: Karlarne äro klädda i oljedukskläder och bära masker, i hvilka titthålen äro försedda med mica (glimmerskiffer). Med långa båtshakar föras de hopbundtade liken till en ändlös kedja, å hvilken stora krokar, placerade med två fots mellanrum, gripa kropparne och transportera dem genom en trång afdelning, där de dragas genom ett reningsbad. Därifrån föras de genom ett torkrum, och vidare automatiskt öfver en jättestor kittel, där en apparat lösgör den från kedjan och nedsläpper dem.

Här behandlas liken från sex till åtta timmar med ånga, som fullständigt upplöser dem, under det att massan omröres medels maskineri. Behandlingen resulterar i åtskilliga produkter. Af fettämnena göres stearin och olja, som måste destilleras innan de kunna användas. Destilleringsprocessen utföres genom kokning tillsammans med sodakarbonat. En del af biprodukten användes af de tyska säpfabrikanterna. Oljedestillerlet och raffinaderiet är beläget i anstaltens sydöstra hörn.

Den destillerade oljan utsändes i små fat liknande dem som användas för petroleum. Oljan har en brungul färg. Allt som ej kan utvinnas i form af fettämnen, males till pulver, som användes dels till svinföda, dels till gödningsämne.

Ångorna från faktoriet bortföras medels elektriska fläktapparater och sugas genom ett stort rör i nordöstra hörnet samt utsläppas, där i dräneringsröret. Ingen hög skorsten användes, ty det för ångpannorna nödvändiga draget framkallas genom elektriska fläktapparater. Faktoriets laboratorium förestås af en kemist med två assistenter och 78 män, alla soldater tillhörande Åttonde arméåären. Faktoriet är försedt med sanatorium. Under inga omständigheter tillåtes någon att lämna anstalten. Alla vaktas som fångar under det att de utföra sitt kusliga arbete".

En mera direkt beskrifning ges i "La Belgique", utgifven i Leyden, Holland. Däri berättas:

"Vi ha länge vetat att tyskarne afklädde sina döda bakom skottlinjen, bundtade ihop dem tre eller fyra medels järntråd och därpå fortskaffade de hemska bundtarne till trakten där eftertrupperna lågo. Tills för kort tid sedan sändes tåg med liklast till Seraing i närheten af Liège samt till en plats norr om Bryssel, där afskrädesbränningsugnar äro belägna. Det har orsakat stor förvåning, att trafiken på sentiden gått i riktningen åt Gerolstein och man har lagt märke till att vagnarne buro märket "D. A. V. G."

Tysk vetenskap bär ansvaret för likförtäringsidén och organiseringen af Deutsche Abfall Verwerthungs Gesellschaft (Tyska affallsexploateringsbolaget), ett bolag med 250,000 pounds rörelsekapital, på hvilket det gjort vinstutdelning. Det största faktoriet är förlagdt 3,000 fot från banan som förbinder St. Vith i Belgien med Gerolstein. I en afskild, föga besökt trakt sydväst om Coblentz ligger ett faktori, som gör affär uteslutande i lik från västfronten".

Ett tioårsjubileum.

Det var den 1 maj år 1907 som Svenska Handelskammaren i Förenta Staterna öppnade sitt kontor i New York och började sin verksamhet. Organisationen bar då endast namnet Svenska Handelskammaren i New York och var, som redan namnet antydde, mera afsedd att vara en lokal organisation. År 1915 antog organisationen sitt nuvarande namn, som är ett uttryck för den omläggning af det lokala programmet till ett nationellt sådant.

Krigskrönikan.

Britter och fransmän gå fortfarande framåt på västfronten. — En turkisk framgång.

OROLIGT I SVERIGE.

VENIZELOS TRUPPER SEGERRIKA MOT BULGARERNA.

Onsdagen den 2 maj.

Radiogram från Bern i dag berätta att allt arbete dagen förut blifvit inställt i Österrike-Ungern. I alla ammunitionsfabriker i Wien stod arbetet stilla, medan arbetarne samlades till sextio stora massmöten, där matfrågan och behofvet af snar fred utgjorde de viktigaste diskussionsämnena. Alla möten begärde i sina resolutioner fred utan landvinning eller krigsersättning. I en af dem prisades den ryska revolutionen och de ryska socialisterna uppmanades att sluta fred med sina tyska och österrikisk-ungerska bröder. En procession på hundra tusen personer drog fram längs Ringstrasse till Protern, där det hölls friluftsfäst. — Ångaren Balarat, 11,120 ton, som användes som transportfartyg, sänktes nyligen af en tysk submarin. Alla ombord räddades. Ballarat förde trupper från Australien till England. — Stora strejker lära ha förekommit under de senaste tio dagarna i Westphalen och Rhenprovinserna. — I ett tal i London i går klagade amiral Lord Beresford öfver de ofullständiga uppgifterna angående sänkandet af fartyg af submariner. Han sade, att förlusterna äro kolossalt stora, och att han kände sig hågad att taga risken och omtala detta för folket, för att detta skall lära sig ekonomisera bättre. — Flera ganska allvarliga oordningar förekommo i går i Petrograd, hvarvid bomber kastades. Generalmajor Kashtalinski blef dödad. — Förenta Staterna ha redan placerat en hel massa fartyg till de allierades förfogande. — Från Berlin meddelas, att heta drabbningar förekommit på den rumäniska fronten. Ett ryskt anfall på höjderna norr om Oituzdalen tillbakaslogs och ryssarna ledo stora förluster. — 1,300,000 man lära ha satt till lifvet i kriget, meddelas från Amsterdam. — Den amerikanska ångaren Rockingham har blifvit sänkt. 13 personer saknas. — Konung George har undertecknat en proklamation i hvilket han uppmanar folket att minska konsumtionen i synnerhet af bröd. — Från Konstantinopel meddelas, att ryssarna utrymt Mush i turkiska Armenien. Staden har intagits af turkarna. — Den tyska regeringen ämnar öfvertaga hela Tysklands kommande skörd. — Den tyska rikskanslären skulle som i morgon ha hållit ett tal i den tyska riksdagen, hvari fredsförslag skulle framläggas. Detta tal har emellertid uppskjutits till ett mera opportunt tillfälle. — Från Washington meddelas, idag, att sekreterar Lane förklarat, att förstörandet af fartyg af tyska submariner hotar Storbritannien och Frankrikes existens och äfven hotar Förenta Staterna. Han förklarade, att fartyg på 4,000,000 ton antagligen sänkts under den sista veckan. Senare sade han, att denna siffra kanske var för hög. Statssekreterar Lansing sade, att situationens allvar ej kunde öfverskattas. Rapporter till statsdepartementet gifva vid handen, att 80 fartyg sänkts under en vecka. Denna siffra är mycket högre än några siffror, som nyligen uppgifvits i brittiska meddelanden.

Torsdagen den 3 maj.

På alla fronter i Frankrike och Belgien synes kampen stå stilla. Kanondueller är nästan det enda, som förekommer där. — I Mesopotamien ha britterna gått mycket illa åt turkarna och tagit en massa fångar och förråd. — Officiellt meddelas, att den italienska kommissionen till Förenta Staterna kommer att bestå af prins Udine, senator Marconi, markis Borsarelli och deputerandena Giaffelli och Nitti. — Officiellt meddelas, att 38 handelsfartyg på öfver 1,600 ton hvardera sänkts under den vecka som slutade i söndags. — Från London meddelas, att efter den 9 maj komma majs, korn och hafre att få användas endast för utsäde och för föda för människor. — Kriget kostar Storbritannien 6,275,000 pund sterling om dagen. — Britterna började i morse ett nytt anfall, som går från Achetville-Vimy vägen söder till Senseefloden. De ha redan avancerat betydligt. — Den kinesiske ministern i Berlin har lämnat den staden och rest till Danmark. — Fransmännen avancerade i går kväll öster om Mont Haut och togo en fiendtlig garnison. 200 krigsfångar togos. — Den brittiska transportångaren Arcadian sänktes af en submarin den 15 april. 279 man lära ha omkommit.

Fredagen den 4 maj.

En ny period af intensiv kamp — den fjärde sedan väroffensiven började — har tagit sin början mellan britter och tyskar på en front öfver 12 mil lång i trakten från öster om Vimy söderut mot väster om Queant. Dominiontrupperna togo Fresnoy, och starka fiendtliga positioner utöfver en två mil lång front. Tyskarnas kontraattacker misslyckades. — Den provisoriska regeringen i Ryssland har sändt en not till de allierade länderna, hvari den försäkrar, att Ryssland

(Forts. å sid. 4.)

Ett fredsmöte i Stockholm.

I midten af maj mötas socialister för fredsarbete.

ALLMÄN VÄRLDSFRED.

Det stundande fredsmötet i Stockholm af Internationella socialistbyrån, hvilket möte ej tros formligen sammanträda förrän den 15 maj, har redan lockat fram många framstående socialister af olika nationer till Sveriges hufvudstad och gifvit anledning till många rykten, tillkännagifvanden och dementier. Den holländska socialistledaren Pieter Troelstra, ordförande i exekutivkomitén, har gjort sig särskild möda med att påpeka att detta möte ej hålles på initiativ af tyskarne eller skall söka verka för separatfred. I stället för en sådan önskas allmän världsfred. Den holländska delegationen har också, enligt ett telegram från Stockholm i måndags å. d. lätit utgå ett upprop till all världens socialister, i hvilket upprop det säges: "Tanken på fred växer öfverallt. Läget har blifvit outhärdligt och ni bör begära fredsvillkor".

Ett telegram från Stockholm i måndags å. d. uppräknar bland de ledande socialister som redan anländt dit danska konsultativa statsrådet Stauning, holländska senatorn Van Kol och herr Albarda. Det första förberedande mötet skulle hållas som i lördags och öppnas af Hjalmar Branting som ordförande. De förberedande mötena tros komma att draga längre ut på tiden än man förutsett och konventet torde ej blifva formligen öppnadt förrän i medio af denna månad.

Franska socialistpartiet har med 13 röster mot 11 beslutat att ej sända delegater till den internationella socialistkongressen i Stockholm den 15 dennes.

Ett telegram från Köpenhamn i fredags meddelar, att de tyska socialisterna sändt en imponerande deputation till fredsmötet i Stockholm. Philip Scheidemann och Ebert Mueller representera partiets exekutiva råd och deputerandena David, Noske och Gradnauer riksdagsdeputationen. De sammanslagna fackföreningarna sända två representanter för majoriteten inom socialistpartiet, Carl Rudolph Legien och riksdagsman Bauer. Den andra socialistiska arbetargruppen representeras af radikalerna Haase, Ledebour och Bernstein.

UR SENASTE SVERIGE-POST

Gyllenpalms dom skärpt. — Hemsk olycka. — Stora donationer.

— Svea hofrätt har meddelat utslag i målet mot rånmördaren Gyllenpalm. Hofrätten har därvid enhälligt dömt Gyllenpalm, enligt kap. 14 par. 1 och 46 samt kap. 21 par. 1, 8 och 10 strafflagen, jämfört med kap. 4 par. 1 samma lag, att för mord dels på bankkamrer Lundgren, dels på kassörskan fröken Vera Wolf i förening med rånförsök att mista lifvet och vara medborgerligt förtroende förlustig för alltid. Rådhusrätten dömde Gyllenpalm till döden endast för mordet på kamrer Lundgren, under det han för mordet på fröken Wolf dömdes till lifstids straffarbete. En af rättens ledamöter, assessor Arnell, ville anse mordet på fröken Wolf för dråp. I öfrigt har rådhusrättens utslag fastställts. Utslaget kommer att underställas k. m:ts pröfning.

— Vetenskapsakademien höll härom dagen sammanträde under presidium af professor John Berg. Till ledamot af akademiens åttonde klass i ledigheten efter framlidne professor E. Welander invaldes chefen för statsmedicinska anstalten, professor Alfred Pettersson. Till preses valdes prof. Svante Arrhenius.

— På bangården i Halsberg har inträffat en hemsk olyckshändelse. Två banarbetare, A. Persson och John Johansson, voro sysselsatta med arbete i en växel. Samtidigt pågick växling och en vagn kom med full fart genom växeln och öfverkörde de båda männen. Johansson dödades ögonblicklig. Persson blef svårt skadad, men lefver ännu. Han fördes till lasarettet i Örebro. Huruvida han kan räddas till lifvet är ovisst. Persson är en 50 års man, Johansson helt ung. Båda äro gifta.

— Nyligen bortgångne bankir John F. Håkansson har genom testamente i två olika poster donerat öfver en miljon kronor till Pauvres honteux, nämligen 750,000 kr. till själfva institutionen samt 450,000 kr. till uppförandet af ett konvalescenthem. Bygget kommer dock ej att igångsättas förrän kapitalets ränta vuxit till visst belopp. Frånsedt en del legat till anförvanter och personliga vänner innehåller testamentet inga fler donationer än de ofvan nämnda.

— Pansarbåten Sverige har d. 10 april lämnat Götaverkens varf och förhalats ut på älfven för utrustning m. m. Endast en del smärre mälningsoch putsningsarbeten återstå nu. Det arbete som utförts på pansarbåten Sverige hedrar, skrifver Handels-Tidningen, i hög grad såväl Götaverken som de andra i byggandet deltagande verkstäderna, Lindholmen, Kockum och Motala.

En viktig rapport.

Järnvägskommissionen föreslår att alla Canadas järnvägar utom C. P. R. sammanslås.

FOLKET ÄGARE.

TILLBAKAVISAR JÄRNVÄGARNAS FÖRSLAG ATT FÅ FORTSATTA.

Sir Thomas White, den tillförordnade premiärministern, framlade i onsdags i Dominionparlamentet en rapport, som afgifvits af den kommission, hvilken utsågs under föregående parlamentssession för att rapportera till parlamentet angående Canadas järnvägar. Sir H. L. Drayton och W. M. Acworth från London rekommendera i en majoritetsrapport på nittio tryckta sidor, att alla canadensiska järnvägar med undantag af C. P. R. sammanslutas till ett system och ställas under kontroll af fem trustier, utsedda af parlamentet.

I en minoritetsrapport har A. H. Smith, president för New York Central, framlagt afvikande mening från de öfriga kommissarierna. Mr Smith rekommenderar, att regeringen fortsätter att gifva järnvägarna ekonomiskt understöd, tills de bli själfunderhållande. Han tror, att detta icke skall dröja länge. Vid denna minoritetsrapport kommer säkerligen icke många att fästa stort afseende, ty det har alltför tydligt visat sig, att Canadas järnvägar, om de skola skötas som de hittills blifvit skötta, knappast aldrig skola kunna underhålla sig själfva. Den rapporten kan därför säkerligen lämnas utan afseende.

Majoritetsrapporten är däremot synnerligen inträssant och kommer säkerligen att gillas af både fackmän och den stora allmänheten. Den föreslår i många afseenden radikala åtgärder. Det kan därför vara på sin plats att här framhålla hufvudpunkterna i rapporten.

Grand Trunk, Grand Trunk Pacific, Canadian Northern, National Transcontinental och Intercolonial böra enligt kommissionens åsikt sammanslutas till en stor statsbana, som styres å det canadensiska folkets vägnar af fem trustier.

Grand Trunk Railways anhållan, att regeringen skall fritaga denna korporation från dess förbindelser till G. T. P. och öfvertaga den banan, tillbakavisas. För Grand Trunk påvisas, att det kan blifva löst från sina förbindelser endast genom att låta dess system komma under det canadensiska folkets kontroll. Grand Trunk fördömes på grund af dess styrelse af banan från långt håll och de däraf härledande bristerna.

Canadian Northerns beräkning att få större inkomster och därigenom inom kort blifva själfunderhållande, anses vara värdelös.

Kommissionen finner, att C. N. R:s hela kostnad representeras af obligationer, och att till följd däraf aktieägarna egentligen ej ha någon del i företaget.

En sammanslutning af dessa banor jämte Intercoloniol och Transcontinental kommer att gifva ett system, som är större än C. P. R. och lika väl placeradt i affärsafseende.

Kontrollen öfver järnvägarna kommer att läggas i händerna på fem trustier, utsedda af parlamentet. Man beräknar, att företaget därigenom skall ställas utanför politiken.

Kommissionen tillbakavisar alternativa förslag, såsom skapandet af ett nytt bolag, som skulle taga öfver dessa banor.

Omedelbar handling kräfves, emedan järnvägarna icke äro i stånd att taga hand om all den trafik de skulle och ej förmå att göra de förbättringar, som kräfvas.

Anslag till skulptör.

Den svenska riksdagen har den 26 april tillerkändt skulptören Sven Andersson ett anslag, som skall utgå med 1,500 kronor årligen för återstoden af hans lifstid.

Norskt generalkonsulat i Montreal.

Ett telegram från Norge nämner, att det norska stortinget beslutat att förvandla det norska konsulatet i Montreal till generalkonsulat. Det har förut varit generalkonsulat till gagnet och blir nu äfven till namnet.

Nationalistseger i Australien.

Siffrorna från det allmänna valet i Australien gifva vid handen, att nationalistpartiet afgått med seger. Premiärminister Hughes, som är detta partis ledare, blef åter invald i parlamentet.

Förlofningsplaner.

Enligt ett telegram från Stockholm till "Politiken" i Köpenhamn i torsdags å. d. skulle kung Christians besök vid svenska hofvet — omnämndt i förra veckans telegramafdelning — ha haft till ärende att sondera möjligheterna för en ytterligare förbindelse mellan de svenska och danska kungahusen genom en trolofning mellan danske kronprinsen Fredrik och prins Karls äldsta dotter, prinsessan Margaretha. Kronprins Fredrik och prinsessan Margaretha äro ungefär lika gamla, båda födda 1899, kronprinsen den 11 mars och prinsessan den 25 juli.

Den första maj i Sverige.

Arbetardemonstrationerna i Sverige aflupo mycket ordentligt.

LÄGET I SVERIGE.

Om förstamajdemonstrationerna i Sverige berättar ett telegram från Stockholm i onsdags att dessa voro de största, som någonsin bevittnats därstädes. Men allt försiggick med lugn och ordning.

Stora folkmassor församlades på hufvudstadens gator och öfverallt syntes banér med inskrifter, som begärde mera föda och bättre lefnadsförhållanden. Hundratals barn med fredsbanér deltogo i demonstrationen, hvarunder ordningen upprätthölls af skyddsvakt som utsetts af arbetarne. Paraden leddes af Hjalmar Branting, chefen för internationella socialistbyrån Pieter Troelstra och sekreteraren i samma byrå Camille Huysmans. Processionen drog fram genom de förnämsta gatorna under tonerna af Marseljäsen och Internationalen. Mass möte hölls utom staden, där tal höllos af de ledande socialisterna, hvilka framhöllo arbetsklassens fordringar. I solnedgången återvände stora skaror af arbetare till staden, men inga oordningar förekommo. För det ordentliga sätt, hvarpå demonstrationen aflopp tar Branting krediten. Han hade lofvat myndigheterna att inga våldsamheter skulle förekomma. Sedan allt var öfver, yttrade han till en representant för "Associated Press":

"Denna majdag skall aldrig glömmas, ty det öfverväldigande antalet demonstranter bar vittne om den svenska arbetsklassens fredliga hållning och utgör ett starkt berättigande för deras kraf."

På massmötet i Stockholm, hvari omkr. 67,000 personer deltogo, fattades beslut som förklarade att Internationalen blifvit pånyttfödd och att en varaktig fred vore tillförsäkrad. Det tillstyrktes också en åtta timmars arbetsdag, grundlagsrevision och fred på socialistiska villkor.

Inga underrättelser ha ännu anländt från de norra industriella distrikten, där ställningen ansågs mest kritisk.

Om läget i Sverige berättas i ett pressmeddelande från Washington i lördags med åberopande på god auktoritet — möjligen konsulatsrapporter: "Det närvarande ekonomiska läget i Sverige är förtvifladt. Folket har haft sockerkort och brödkort i tre månader. Det finns mycket litet mjölk i landet och intet smör. Under krigets första tid slaktade många sin boskap och sålde köttet af fruktan för foderbrist. En kort tid var därför jämförelsevis billigt, men det är förbi, och hvad litet mjölk som finns användes nu att föda kalfvar med för att hindra att boskapen alldeles dör ut. Sverige får hvarken gasolja eller gummi. Bomull har belagts med så många restriktioner att den ej kan importeras, enär de brittiska myndigheterna ej vilja tillåta att assuransbref utfärdas för denna vara. Efter den tyska förklaringen om obegränsad undervattensblockad voro de svenska rederierna med båtar på traden Sverige-England ovilliga att riskera sina fartyg och sjöfolk vägrade att taga hyra på båtar som beföro undervattenszonerna, hvarför all sjöfart afstannade, både genom verkan af undervattenskriget hvad beträffande engelskt farvatten och på den amerikanska traden till följd af brittiskt förbud".

Prinsen af Wales i giftastankar.

Från London meddelades i lördags, att prins Edward Albert af Wales, arfvingen till den brittiska kronan, ämnar fria till sin kusin prinsessan Maud. Hon är dotter till framlidne härtigen af Fife. Prinsen är nu 22 år gammal och prinsessan 14 månader äldre.

FINLANDS NYA REGERING.

Består af 6 socialdemokrater och 6 representerande de borgerliga.

I hit anlända svenska tidningar upptages en förteckning öfver finska regeringens medlemmar. Förteckningen skiljer sig från den enligt amerikanska pressmeddelanden förut återgifna.

I spetsen för regeringen står socialdemokraten Tokoi, f. d. talman i landtdagen. Afdelningschefer bli socialdemokraten Tauner, finans-, socialdemokraten Vuolijoki, statsdomänerna, gammalfinnen jur. dr. Tulenheimo, justitie-, gammalfinnen professor Setälä, undervisnings- och kultus-, jur. dr Ernroth, tillhörande svenska folkpartiet, handels- och industri. Hans adjoint blir socialdemokraten Taasivuori, åkerbruksportföljen öfvertages af jordbrukaren Kallio, kommunikationerna af socialdemokraten fil. dr Volonmaa och inrikesportföljen af professor Serlacius, gammalfinne. Hans adjoint blir socialdemokraten Ailio. Minister utan portfölj blir dr Holsti, ungfinne. Dessa tolf senatorer bilda ekonomidepartemang, för hvilket Tokoi blir vicepresident, under det att presidiet tillkommer generalguvernören såsom representant för högsta makten.

En finsk röst.

De i Stockholm bosatta finnarna tolka sitt jubel.

Det är icke alla finländares känslor som kommit till uttryck i den resolution från ett anonymt möte i Stockholm som spridts genom den svenska pressen. Följande uttalande, för hvilket plats begärts i tidningar i Stockholm, har Sverige lättare att förstå än det sura och misstrogna svaret på underrättelsen att Finland återfått sin frihet.

I den tid vi nu lefva i förvånar snart intet. Men den som ser logiskt på förhållandena märker med häpnad de svenska högerbladens svängningar i afseende på de finska förhållandena i sammanhang med den ryska revolutionen. Det har upprört oss innerst i hjärtat att se hur litet verkligt inträsse och tillfredsställelse — nej, sfarare tvärtom — som kommit till synes i högerpressen för Finlands förbättrade läge. Vi ha återvunnit frihet, andningsrum, med andra ord en härlig tillvaro jämförd med den ryska regimen före revolutionen. Att blott säga att vi finländare äro lyckliga öfver den inträffade förändringen innebär ej förståelse af hvad vi erfarit. Vi känna ett jubel, en lycksalighet, som för en gångs skull långt öfverträffar de förhoppningar som man någon gång vågat ställa i fantasien då verkligheten varit en enda lång pina.

Tacksamma känslor gå nu från oss till det goda, modiga ryska folket, som genomfört befrielsen och icke dröjde ett ögonblick med att göra oss delaktiga af detta goda. Men vi stanna ej häller där. Vi veta att vi äfven haft hjälp af engelsk statsklokhet för vinnande af detta förändrade läge. Och säkert förstå vi att engelsk humanitet gifvit råd åt ledningen i Petrograd att gå så skonsamt till väga som möjligt; att icke låta gammalt hat få hämnd, utan utöfva raka motsatsen till det gammal-ryskt-preussiska systemet som varit nedbrytande hänsynslös brutalitet, och i stället visa hänsynsfullhet mot de besegrade motståndarna.

Vi äro icke främmande för att vi finländare ha den svenska vänstern i riksdagen att tacka för att vårt land icke vederfarits samma öde, som Belgien, Serbien och Polen m. fl. Ty högerns i Sverige krigshets hade som vi alla vetå för ändamål att göra en "modig uppslutning på Tysklands sida", i hvilket fall Finland nu stått med sköflade hem, mördade män och skändade kvinnor och ett öde därefter i bästa fall af ett tyskt Sönder-Jylland.

Det är också den svenska högerns krigshets och stora löften och genom utskickade svenska värfvare som ett tusental unga finländare lurades att ta värfning för tjänstgöring i tyska armén. Dessa arma, vilseledda "hjältar" få nu lyckligtvis sin amnesti — de af dem som ickeätit åt i kriget.

Högerpressen i Sverige har nu kastat masken. Den i åratal visade kärleken till befrielseomsorgen, mot Finlands önskan, beredde Finland gentemot den ryska reaktionens stora svårigheter. Nu visar man den rätta färgen och uttalar ömsom hån, misstro och motvilja för den skedda befrielsen. Det är väl ett eko från missräkningarna i Berlin?

De bittra erfarenheterna under det gångna seklet ha tryckt en viss reserverad prägel på Finlands sinnelag. Vår historia synes nästan okänd af medelklassen i Sverige. Vi finländare däremot ha icke glömt de aristokratiska

(Forts. å sid. 5.)

Carranza aflägger ämbetsed.

Venustiano Carranza aflade i tisdags f. v. ämbetseden som landets förste konstitutionelle president sedan Francisco Madero blef mördad den 23 februari 1913. Carranza blef vald med en majoritet af närmare 800,000 röster.

Ny justitieminister.

Ett telegram från Kristiania i torsdags å. d. uppger att justitieminister A. T. Urbue tagit afsked med anledning af att regeringspropositionen om inskränkning i tryckfriheten blifvit förkastad af stortinget. Han har fått till efterträdare dr Blehr. Till chef för det nyinrättade departementet för industrien har utsetts professor Prytz.

Celebert folk i tågurspåring.

Medlemmar af den franska kommissionen till Förenta Staterna, däribland f. d. premiärminister Viviani och gen. Joffre, voro i måndags kväll med om en tågolycka, i det det tåg på hvilket de återvände från sin västliga tur urspårade 1½ mil från Arcola. Fyra af sex vagnar lämnade spåret, men välte ej. Ingen människa blef skadad. Man tror, att ren olyckshändelse föreligger.

Norska nickelverk förstörda af eld.

Telegram från Christiansand, Norge, af i måndags mäla, att nickelverken där blifvit förstörda af eld. Skadorna äro så svåra, att produktionen helt och hållet måste upphöra. Det har nyligen agiterats i Norge för att förbjuda export af nickel till Tyskland på grund af att Tyskland sänker så många norska fartyg. Verken i Christiansand hade kontrakt på att furnera all nickel, som behöfves i Tyskland.